

2018 m. spalio 4 d., ketvirtadienis

P8_TA(2018)0378

Viešųjų pirkimų strategijos dokumentų rinkinys**2018 m. spalio 4 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl viešųjų pirkimų strategijos dokumentų rinkinio (2017/2278(INI))**

(2020/C 11/07)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į 2017 m. spalio 3 d. Komisijos komunikatą „Veiksmingi viešieji pirkimai Europoje ir Europai“ (COM(2017)0572),
- atsižvelgdamas į 2017 m. spalio 3 d. Komisijos komunikatą „Su viešaisiais pirkimais susijusių didelės apimties infrastruktūros projektų aspektų savanoriškas *ex-ante* vertinimas investicijoms skatinti“ (COM(2017)0573),
- atsižvelgdamas į 2017 m. spalio 3 d. Komisijos rekomendaciją (ES) 2017/1805 dėl viešųjų pirkimų specializacijos „Viešųjų pirkimų specializacijos struktūros kūrimas“ (C(2017)6654) ⁽¹⁾,
- atsižvelgdamas į 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2014/24/ES dėl viešųjų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/18/EB ⁽²⁾,
- atsižvelgdamas į 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2014/25/ES dėl subjektų, vykdančių veiklą vandens, energetikos, transporto ir pašto paslaugų sektoriuose, vykdomų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/17/EB ⁽³⁾,
- atsižvelgdamas į 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2014/23/ES dėl koncesijos sutarčių suteikimo ⁽⁴⁾,
- atsižvelgdamas į 2017 m. gegužės 17 d. Komisijos ataskaitą dėl Europos bendrojo viešųjų pirkimų dokumento (EBVPD) praktinio taikymo peržiūros (COM(2017)0242),
- atsižvelgdamas į 2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2014/55/ES dėl elektroninių sąskaitų faktūrų naudojimo viešuosiuose pirkimuose ⁽⁵⁾,
- atsižvelgdamas į 2017 m. spalio 11 d. Komisijos ataskaitą dėl Europos elektroninių sąskaitų faktūrų standarto vertinimo pagal Direktyvą 2014/55/ES (COM(2017)0590),

⁽¹⁾ O L L 259, 2017 10 7, p. 28.

⁽²⁾ O L L 94, 2014 3 28, p. 65.

⁽³⁾ O L L 94, 2014 3 28, p. 243.

⁽⁴⁾ O L L 94, 2014 3 28, p. 1.

⁽⁵⁾ O L L 133, 2014 5 6, p. 1.

2018 m. spalio 4 d., ketvirtadienis

- atsižvelgdamas į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto 2018 m. vasario 14 d. nuomonę,
  - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 52 straipsnį,
  - atsižvelgdamas į Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komiteto pranešimą, Tarptautinės prekybos komiteto nuomonę ir Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komiteto poziciją pakeitimų forma (A8-0229/2018),
- A. kadangi visas viešųjų pirkimų potencialas padedant kurti konkurencingą socialinę rinkos ekonomiką dar turi būti išlaisvintas ir kadangi daugiau nei 2 50 000 valdžios institucijų Sąjungoje kasmet išleidžia apie 14 proc. BVP arba beveik 2 000 mlrd. EUR paslaugoms, darbams ir prekėms pirkti;
- B. kadangi viešiesiems pirkimams išleidžiama nemaža mokesčių mokėtojų pinigų suma, vadinasi, jie turėtų vykti etiškai, skaidriai ir sąžiningai bei kuo veiksmingiau tiek sąnaudų, tiek užtikrinamos kokybės požiūriais, kad piliečiai gautų kokybiškas prekes ir paslaugas;
- C. kadangi teisingai įgyvendinamos viešųjų pirkimų taisyklės yra nepaprastai svarbi priemonė bendrajai rinkai stiprinti ir ES įmonių bei darbo vietų skaičiaus Sąjungoje augimui skatinti ir kadangi sumanus naudojimas viešaisiais pirkimais gali būti strateginė priemonė ES pažangaus, tvaraus ir įtraukaus augimo tikslams pasiekti ir greičiau pereiti prie tvaresnių tiekimo grandinių ir verslo modelių;
- D. kadangi, kalbant apie ES taisyklių viešųjų pirkimų ir koncesijų srityje perkėlimą į nacionalinę teisę, visapusiškas ES teisės nuostatų perkėlimas į nacionalinę teisę ir įgyvendinimas nepaprastai svarbus norint, kad mažosioms ir vidutinėms įmonėms būtų lengviau ir pigiau varžytis dėl viešojo pirkimo sutarčių visapusiškai laikantis ES skaidrumo ir konkurencijos principų;
- E. kadangi 2017 m. spalio 3 d. Komisija inicijavo tikslines konsultacijas dėl Inovacijų viešųjų pirkimų gairių projekto, o 2017 m. gruodžio 7 d. – tikslines konsultacijas dėl Komisijos vadovo socialiai atsakingų viešųjų pirkimų klausimais taikymo srities ir struktūros;
- F. kadangi, remiantis 2016 m. tyrimu, apie kurį kalbama Komisijos komunikate COM(2017)0572, tik keturios valstybės narės visais svarbiausiais viešųjų pirkimų etapais kliovėsi skaitmeninėmis technologijomis, pvz., e. pranešimo, e. prieigos prie konkurso dokumentų, e. pateikimo, e. vertinimo, e. sutarties paskyrimo, e. užsakymo, e. sąskaitų faktūrų išrašymo ir e. mokėjimo sistemomis;
- G. kadangi, remiantis 2017 m. lapkričio mėn. Europos semestro temine faktų apie viešuosius pirkimus suvestine, 2006–2016 m. laikotarpiu konkursų, kuriems buvo pateiktas tik vienas pasiūlymas, skaičius išaugo nuo 14 proc. iki 29 proc. ir kadangi Komisijos komunikate COM(2017)0572 pažymima, kad „MVĮ laimi tik 45 proc. viešųjų pirkimų sutarčių, kurios viršija nustatytą ES ribą, vertės. Tai akivaizdžiai mažiau nei jų dalis ekonomikoje“;
- H. kadangi 2014 m. direktyvomis nustatytos naujos taisyklės, kuriomis palengvinami viešieji pirkimai ir nustatoma griežtesnė kontrolė, turėtų prisidėti prie strategijos „Europa 2020“ įgyvendinimo, siekiant tvaresnės, labiau socialinės, inovatyvios ir įtraukios ekonomikos;
- I. kadangi, remiantis Komisijos komunikatu COM(2017)0572, 55 proc. viešųjų pirkimų procedūrų atvejų mažiausia kaina tebėra vienintelis sutarties paskyrimo kriterijus, užuot taikius, pvz., strateginius socialinius ir aplinkosauginius kriterijus;

2018 m. spalio 4 d., ketvirtadienis

- J. kadangi Europos Sąjunga yra išipareigojusi siekti Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslų (DVT);
- K. kadangi nepaprastai svarbu, kad tiekėjai tikėtų, jog taikant Sąjungos viešųjų pirkimų sistemas užtikrinamos paprastos ir prieinamos skaitmeninės procedūros, visiškas skaidrumas, sąžiningumas ir duomenų saugumas;

Teisės aktų sistema ir įgyvendinimas

1. praėjus beveik ketveriems metams po išsamios Sąjungos viešųjų pirkimų teisės aktų sistemos peržiūros, palankiai vertina Komisijos pasiūlytą su teisėkūra nesusijusių priemonių rinkinį ir tikisi, kad tai bus postūmis geresniam įgyvendinimui užtikrinti;
2. reiškia didžiulį nusivylimą dėl tempo, kuriuo nemažai valstybių narių į nacionalinę teisę perkelia 2014 m. direktyvas viešųjų pirkimų srityje, ir dėl daugybės vėlavimų bei apgailestauja, kad Komisija turėjo pradėti pažeidimo nagrinėjimo procedūrą keleto valstybių narių atžvilgiu; ragina nebedelsti ir greitai baigti perkėlimo į nacionalinę teisę procedūras visose valstybėse narėse;
3. yra susirūpinęs dėl kito direktyvose nustatytų terminų raundo, susijusių su elektroniniu viešuoju pirkimu ir valstybių narių perėjimu prie visapusiškos e. viešojo pirkimo sistemos, įskaitant e. sąskaitų faktūrų išrašymą; pabrėžia, kad į valstybių narių skaitmenines darbotvarkes turi būti įtrauktas visapusiškos e. viešojo pirkimo sistemos skatinimas;
4. ragina Komisiją greitai baigti rengti Inovacijų viešųjų pirkimų gaires ir Vadovą socialiai atsakingų viešųjų pirkimų klausimais, siekiant palengvinti atitinkamų teisinių nuostatų įgyvendinimą valstybėse narėse;
5. prašo Komisijos geriau ir aiškiau sudaryti vadovus ir kitas priemones, rengiamas siekiant padėti valstybėms narėms įgyvendinti viešųjų pirkimų sistemą, kad šios priemonės būtų suprantamesnės ir patogesnės naudoti bei leistų susidaryti gerą bendrą vaizdą visiems specialistams, kartu skiriant dėmesio prieinamoms kalboms;
6. palankiai vertina naujas 2018 m. vasario mėn. viešųjų pirkimų gaires specialistams, parengtas siekiant padėti nacionalinio, regioninio ir vietos lygmenų valstybės pareigūnams užtikrinti veiksmingas ir skaidrias viešųjų pirkimų procedūras, susijusias su ES finansuojamais projektais;

Strateginiai ir koordinuojami pirkimai

7. pažymi, kad pagal galiojančius Sąjungos teisės aktus viešaisiais pirkimais kaip niekad galima naudotis kaip strategine priemone ES politikos tikslams skatinti, ir ragina valstybes nares kaip galima labiau tuo naudotis; primena, kad viešieji pirkimai yra ir svarbi regioniniu bei vietos lygmenimis taikoma priemonė, papildanti vietos ir regionines strategijas, ir ragina rengti viešus klausymus bei konsultacijas su galutiniais produktų ir paslaugų naudotojais;
8. ragina visapusiškai naudotis inovaciniais pirkimais, kad būtų siekiama pažangaus, aplinkos atžvilgiu tvaraus ir įtraukaus augimo bei stiprinama žiedinė ekonomika; akcentuoja žiedinės ekonomikos svarbą, o šiuo požiūriu – ir naujas galimybes, siūlomas naujosiomis viešųjų pirkimų direktyvomis, susijusias su pakartotiniu prekių ir paslaugų naudojimu, taisymu, perdarymu / pertvarkymu, atnaujinimu bei kitais taisytais ir efektyvaus išteklių naudojimo produktais ir sprendimais;
9. ragina valstybes nares strategiškai naudoti viešuosius pirkimus, siekiant skatinti pažangų, tvarų ir įtraukų augimą – taip pat ir MVĮ bei socialinių įmonių atvejais; pabrėžia, jog tai reikalauja, kad valstybės narės sistemingai atkreiptų dėmesį į šią politiką aukščiausiu lygmeniu ir šiuo tikslu remtų perkančiuosius subjektus ir specialistus viešojo administravimo sektoriuje;
10. pažymi, jog svarbu, kad konkursų sąlygos nebūtų pernelyg apsunkinančios, o galimybę varžytis dėl viešojo pirkimo sutarčių ir toliau turėtų visos įmonės, įskaitant MVĮ;
11. palankiai vertina nacionalinių viešųjų pirkimų strategijų priėmimo pavyzdį ir ragina daugiau valstybių narių juo sekti – tai būdas savo viešųjų pirkimų sistemoms modernizuoti ir racionalizuoti bei, savo ruožtu, jų veiksmingumui stiprinti; pabrėžia, jog viešieji pirkimai yra horizontali įvairių viešojo administravimo sektorių sritis, taigi be koordinavimo nepaprastai svarbu turėti valdymo struktūrą, kuri apimtų svarbiausias suinteresuotąsias šalis, kad pamatiniai sprendimai galėtų būti priimami labiau bendradarbiaujant ir priimtini visiems susijusiems subjektams;

2018 m. spalio 4 d., ketvirtadienis

12. teigiamai vertina tai, kad nemažai valstybių narių yra parengusios nuostatas dėl kokybės kriterijų (įskaitant geriausią kainos ir kokybės santykį) taikymo ir ragina juos taikyti sistemingai; ragina perkančiąsias organizacijas taikyti ne vien mažiausios kainos ar ekonominio efektyvumo, bet ir kitus kriterijus, atsižvelgiant į kokybinius, aplinkosauginius ir (arba) socialinius aspektus;
13. pripažįsta, kad kai kuriais atvejais žema kaina gali atspindėti inovacinius sprendimus ir veiksmingą valdymą, tačiau yra susirūpinęs dėl to, kad žemiausia kaina, kaip pirmaeilis kriterijus skirti sutartį, pernelyg dažnai naudojama ne vienoje valstybėje narėje, nepaisant kokybės, tvarumo ir socialinės įtraukties aspektų, todėl ragina Komisiją ir valstybes nares analizuoti šios padėties priežastis ir apie jas informuoti bei prireikus siūlyti tinkamus sprendimus;
14. ragina valstybes nares užtikrinti, kad viešųjų pirkimų praktika būtų suderinama su Neįgaliųjų teisių konvencija; ragina valstybes nares skatinti konsultacijas šiuo klausimu su neįgaliaisiais ir atitinkamomis jų organizacijomis;
15. ragina priimti Europos viešųjų pirkimų etikos kodeksą, skirtą įvairiems viešųjų pirkimų procese dalyvaujantiems subjektams;
16. pabrėžia, jog svarbu, kad perkančiosios organizacijos, priimdamos sprendimus dėl pirkimo esant reikalui atsižvelgtų į visą produktų gyvavimo ciklą, įskaitant jų poveikį aplinkai, ir ragina Komisiją padėti parengti metodiką gyvavimo ciklo sąnaudų sampratai įgyvendinti;
17. pažymi, kad inovaciniai, socialiniai ir aplinkosauginiai sumetimai yra teisėti ir esminiai sutarties skyrimo kriterijai vykdant viešuosius pirkimus, taip pat kad perkančiosios organizacijos ekologinių, inovacinių ar socialinių tikslų gali siekti ir taikydamos gerai apgalvotas specifikacijas bei leisdamos be diskriminacijos teikti pasiūlymų variantus, jeigu šios charakteristikos susijusios su sutarties dalyku ir proporcingai atitinka jos vertę ir tikslus;
18. primena, kad pagal Sąjungos teisės aktų dėl viešųjų pirkimų sistemą valstybės narės įpareigojamos užtikrinti, kad rangovai ir subrangovai visapusiškai laikytųsi aplinkos apsaugos, socialinės ir darbo teisės nuostatų, galiojančių vietoje, kurioje vykdomi darbai, teikiamos paslaugos arba gaminamos ar tiekiamos prekės, kaip nustatyta taikomose tarptautinėse konvencijose, Sąjungos ir nacionalinėje teisėje bei kolektyvinėse sutartyse, sudarytose vadovaujantis nacionaline teise ir praktika; ragina Komisiją užtikrinti, kad valstybės narės vykdytų šią pareigą į nacionalinę teisę perkeldamos ir taikydamos 2014 m. direktyvas, bei skatinti geriausias praktikos mainus šioje srityje;
19. pripažįsta, kad kokybiškam pasiūlymų vertinimui atlikti būtini kvalifikuoti perkantieji subjektai, ir ragina Komisiją padėti valstybėms narėms skleisti vertinimo metodikas ir praktiką, visų pirma rengiant praktinius seminarus ir mokymo kursus; pabrėžia, kad tokia pagalba turėtų būti prieinama visais administraciniais lygmenimis, kuriais vykdomi viešieji pirkimai;
20. atkreipia dėmesį į tai, kad vykdant socialiai atsakingus viešuosius pirkimus turi būti atsižvelgiama į tiekimo grandines ir rizikas, susijusias su šiuolaikine vergove, socialiniu dempingu ir žmogaus teisių pažeidimais; pažymi, jog būtina dėti pastangas siekiant užtikrinti, kad prekės ir paslaugos, įsigijamos viešųjų pirkimų pagrindu, nebūtų darbo, atliekamo pažeidžiant žmogaus teises, rezultatas; ragina Komisiją į savo naująją Vadovą socialiai atsakingų viešųjų pirkimų klausimais įtraukti esmines nuostatas dėl etikos reikalavimų vykdant tiekimo grandinių veiklą;
21. palankiai vertina kai kurių valstybių narių pastangas kurti valdžios institucijas, kurios būtų atsakingos už pirkimų koordinavimą, ir pripažįsta, kad taip prisidedama prie strateginių ir veiksmingų pirkimų;
22. ragina daugiau valstybių narių naudotis centralizuoto pirkimo ir viešųjų pirkimų telkimo pranašumais ir pažymi, kad centrinės perkančiosios organizacijos galėtų ir turėtų paspartinti praktinių žinių, geriausias praktikos ir inovacijų sklaidą;
23. pabrėžia, jog ypač siekiant tikslo skatinti inovacijas svarbu, kad perkančiosios organizacijos domėtųsi rinka ir pakankamai naudotųsi pasirengimo pirkimui etapu rengdamosi tolesniems veiksams; mano, kad pasirengimo pirkimui etapas nepaprastai svarbus ir MVĮ dalyvavimui paremti;

2018 m. spalio 4 d., ketvirtadienis

24. mano, kad nauja partnerystės procedūra padės skatinti inovacijas, ir ragina perkančiąsias organizacijas bendradarbiauti su rinka, siekiant vystyti inovacines metodikas, produktus, darbus ar paslaugas, kurių dar nėra; šiuo požiūriu teigiamai vertina tai, kad iki šiol inicijuota 17 partnerystės procedūrų inovacijų srityje;

25. palankiai vertina savanorišką stambių infrastruktūros projektų pirkimų aspektų *ex ante* vertinimą, siūlomą Komisijos, ir ragina Komisiją kuo greičiau pasirūpinti tuo, kad pradėtų veikti pagalbos tarnyba ir būtų įgyvendinti pranešimo ir informacijos mainų mechanizmai, kartu visapusiškai užtikrinant konfidencialumą;

Skaitmeninimas ir patikimas viešųjų pirkimų procedūrų valdymas

26. apgailestauja, kad skaitmeninės technologijos Sąjungos viešųjų pirkimų srityje diegiamos lėtai, ir ragina valstybes nares siekti greito skaitmeninio procedūrų pertvarkymo, o e. procesus taikyti visais svarbiausiais etapais, t. y. pradėdant pranešimu, galimybės dalyvauti konkurse sudarymu ir pasiūlymo pateikimu, baigiant vertinimu, sutarties paskyrimu, užsakymu, sąskaitų faktūrų išrašymu ir mokėjimu;

27. ragina Komisiją ir valstybes nares vėliausiai nuo 2018 m. pabaigos pradėti taikyti e. formas;

28. primena, kad e. viešieji pirkimai suteikia daugybę svarbių pranašumų, pvz., leidžia visoms šalims gerokai sutaupyti, taikyti paprastesnes ir trumpesnes procedūras, mažinti biurokratinę ir administracinę naštą, didinti skaidrumą ir inovatyvumą bei sudaryti MVĮ geresnes galimybes patekti į viešųjų pirkimų rinkas;

29. pritaria Komisijai, kad sutarčių registrai gali būti ekonomiškai efektyvi priemonė sutartims administruoti, skaidrumui, sąžiningumui ir duomenims gerinti bei geresniam viešųjų pirkimų valdymui užtikrinti;

30. ragina Komisiją svarstyti galimybę susieti nacionalinius sutarčių registrus ir duomenų baze TED (angl. *Tenders Electronic Daily*), kad perkančiosioms organizacijoms nebebūtų taikoma prievolė tą pačią informaciją skelbti dviejose sistemose;

31. atkreipia dėmesį į sunkumus, kurių konkursų dalyviams – ypač MVĮ – gali kilti dėl reikalavimų pateikti patvirtinimus ir parašus, ir šiuo atžvilgiu ragina taikyti negriežtą reikalavimų tvarką, įskaitant visapusišką vienkartinio duomenų pateikimo principo taikymą, siekiant sumažinti konkursų dalyviams tenkančią naštą;

32. pabrėžia, kad visos valstybės narės turėtų būti pajėgios pateikti visus būtinus duomenis apie viešųjų pirkimų įgyvendinimą, įskaitant duomenis apie konkursus, procedūras ir sutartis bei statistinę informaciją – taip pat ir siekiant sudaryti galimybę Komisijai įvertinti bendrąją viešųjų pirkimų rinką;

33. ragina valstybes nares skatinti inovatyvų atvirojo formato duomenų naudojimą – nes šie duomenys visoms vyriausybei nepaprastai svarbūs norint valdyti savo viešojo administravimo sektorių – ir tuo pačiu sudaryti įmonėms galimybę pasinaudoti ekonominiu šių duomenų potencialu, kartu skatinant skaidrumą ir atsakomybę su viešaisiais pirkimais susijusią veiklą vykdančiose institucijose ir įstaigose; pažymi, kad šie duomenys visuomet turi būti skelbiami deramai atsižvelgiant į proporcingumo principą ir laikantis ES duomenų apsaugos ir verslo paslapties *acquis*;

Bendroji rinka ir geresnės galimybės dalyvauti viešuosiuose pirkimuose

34. atkreipia dėmesį į tai, kad viešiesiems pirkimams gyvybiškai svarbūs konkurencingi pasiūlymai, ir apgailestaudamas pažymi, kad pastaraisiais metais konkurencijos intensyvumas Sąjungos viešųjų pirkimų srityje mažėjo; ragina valstybes nares, kuriose užfiksuota didelė procentinė dalis skelbimų, pritraukusių tik vieną konkurso dalyvį, spręsti šią problemą;

35. ragina valstybes nares didinti bendrų viešųjų pirkimų procedūrų, įskaitant vykdomas tarpvalstybinį lygmeniu, skaičių, nes peržiūrėjus ES taisykles jas įgyvendinti tapo lengviau, o Komisiją – teikti visapusišką paramą šioje srityje; mano, kad įgyvendinant šias procedūras vis dėlto neturėtų būti sudaromos tokio masto sutartys, kad MVĮ faktiškai nebeturėtų galimybės pretenduoti į sutartį jau ankstyviausiojo procedūros etapu;

36. apgailestauja, kad MVĮ ir socialinės ekonomikos įmonės iki šiol susiduria su sunkumais mėgindamos dalyvauti viešuosiuose pirkimuose, ir ragina Komisiją įvertinti 2014 m. direktyvomis numatytų priemonių veiksmingumą bei prireikus siūlyti naujus sprendimus;

2018 m. spalio 4 d., ketvirtadienis

37. prašo Komisijos informuoti Parlamentą apie įgyvendinimą vietoje remiantis principu „taikyk arba paaiškin“, numatytu Direktyvos 2014/24/ES 46 straipsnyje, pagal kurį reikalaujama, kad perkančiosios organizacijos pateiktų pagrindines savo sprendimo neskaityti sutarčių į pirkimo dalis priežastis – tai turi būti sistemingai paaškinama pirkimo dokumentuose arba atskiroje ataskaitoje;

38. ragina valstybes nares remti MVĮ dalyvavimą konkursuose, pvz., taikant reikalavimą privaloma tvarka skaidyti sutartį į pirkimo dalis, kai tai įmanoma, arba nustatant apyvertos, reikalaujamos norint dalyvauti konkurso procedūroje, apribojimą; pabrėžia, kad skaidant viešųjų pirkimų sutartis į pirkimo dalis skatinama konkurencija rinkoje ir išvengiama priklausomybės nuo vienintelio tiekėjo rizikos; ragina Komisiją ir valstybes nares parengti MVĮ skirtas konsultavimo paslaugas ir mokymus, kad būtų gerinamas jų dalyvavimas viešųjų pirkimų procesuose;

39. ragina Komisiją visų pirma analizuoti tarpvalstybinių viešųjų pirkimų kliūtis, atsirandančias dėl kalbos, administracinių, teisi- nių ar kitų barjerų, ir pasiūlyti sprendimus arba imtis veiksmų, kad būtų užtikrinti funkcionalūs tarpvalstybiniai pirkimai;

40. pabrėžia, kad svarbu užtikrinti perkamų prekių ir paslaugų sąveikumą bei vengti susisaistymo su vienu konkrečiu pardavėju, ir ragina Komisiją siūlyti priemones šioje srityje;

41. apgailestauja, kad nesama aiškių konsoliduotų duomenų apie viešuosius pirkimus ES, ir pažymi, kad, norint įvertinti valdžios institucijų atskaitomybę, būtini patikimi duomenys apie galimybes dalyvauti viešuosiuose pirkimuose ir kad tai būdas kovoti su sukčiavimu ir korupcija;

42. pritaria Teisių gynimo priemonių direktyvos vertinimo išvadoms ir Komisijos sprendimui nesiūlyti teisės akto peržiūros, tačiau ragina nacionalines peržiūros institucijas toliau bendradarbiauti, o Komisiją – rengti daugiau gairių direktyvų klausimais;

43. apgailestauja, kad Direktyva dėl viešųjų pirkimų gynybos srityje dar nedavė lauktų rezultatų – pirmiausia kalbant apie tarptautinės infrastruktūros projektus – ir ragina Komisiją bei valstybes nares dėti daugiau pastangų siekiant geriau įgyvendinti šiuo metu galiojančias taisykles;

44. atkreipia dėmesį į viešųjų pirkimų procedūrų skaidrumo ir jų nediskriminacinio pobūdžio svarbą; primena, kad svarbu taikyti deramą skundų pateikimo tvarką ir turėti galimybę gauti nukreipiamojo pobūdžio informacijos apie tai, kaip inicijuoti skundą;

Tarptautiniai viešieji pirkimai

45. ragina imtis Sąjungos lygmens veiksmų, siekiant gerinti ES tiekėjų patekimą į trečiųjų šalių viešųjų pirkimų rinkas, nes Sąjun- gos viešųjų pirkimų rinka yra viena atviriausių pasaulyje;

46. reiškia susirūpinimą dėl nesąžiningos konkurencijos vykdant viešųjų pirkimų procedūras, kurią lemia valstybės kišimasis į konkurentų iš trečiųjų šalių veiklą – visų pirma kalbant apie elektra varomų transporto priemonių ir baterijų rinką, tačiau ja neapsiri- bojant; mano, kad būtina susieti prekybos apsaugos priemones ir viešųjų pirkimų praktiką;

47. akcentuoja didžiulę viešųjų pirkimų rinkų ekonominę vertę, nes, remiantis skaičiavimais, pirkimų išlaidos sudaro 20 proc. pasaulio BVP, todėl pabrėžia, kad geresnis Europos įmonių patekimas į trečiųjų šalių viešųjų pirkimų rinkas ir vienodų sąlygų joms užtikrinimas gali smarkiai paskatinti prekybos prekėmis ir paslaugomis augimą ir kartu lemti didesnę pasirinkimą bei geresnę vertę už mokesčių mokėtojų pinigus tiek ES, tiek trečiojoje šalyje;

2018 m. spalio 4 d., ketvirtadienis

48. pažymi, kad trečiųjų šalių viešųjų pirkimų rinkos dažnai *de jure* ir (arba) *de facto* neįsileidžia konkurso dalyvių iš ES; ragina Komisiją rinkti ir pateikti geresnius duomenis apie tarptautinių viešųjų pirkimų procedūras; primena, kad, remiantis Komisijos skaičiavimais, dėl protekcionistinių priemonių, kurių pasaulyje vis daugėja, laisva tarptautinė konkurencija šiuo metu nepageidaujama daugiau nei pusėje pasaulinės viešųjų pirkimų rinkos, nors konkursų dalyviams iš PPO sutarties dėl viešųjų pirkimų valstybių narių yra prieinami ES viešieji pirkimai, kurių vertė siekia maždaug 352 mlrd. EUR; pabrėžia, kad šio disbalanso klausimą ES turi spręsti nesi-griebdama protekcionistinių priemonių; prašo Komisijos užtikrinti, kad Europos įmonės galėtų patekti į rinką sąlygomis, panašiomis į tas, kuriomis ES rinkoje naudojasi mūsų užsienio konkurentai, ir pažymi, kad siūloma vadinamoji Tarptautinė viešųjų pirkimų priemonė (TVPP) tam tikromis sąlygomis galėtų būti naudojama kaip svertas didesniam patekimui į rinką užtikrinti;

49. teigiamai vertina tai, kad patekimo į viešųjų pirkimų rinkas gerinimas yra viena iš šešių Komisijos veiksmų viešųjų pirkimų srityje prioritetinių sričių; pabrėžia, jog geresnis patekimas į trečiųjų šalių viešųjų pirkimų rinkas – taip pat ir subnacionaliniu lygme-niu – yra svarbus interesas, kurį ES tvirtai gina per prekybos derybas, turint galvoje, kad daugybė ES įmonių yra labai konkurencingos įvairiuose sektoriuose; pabrėžia, kad viešieji pirkimai turėtų būti įtraukiami į kiekvieną būsimą prekybos susitarimą, siekiant kuo didesnio Europos įmonių dalyvavimo užsienyje rengiamuose konkursuose; prašo Komisijos užtikrinti, kad būtų laikomasi nuostatų dėl viešųjų pirkimų rinkų, įtrauktų į ES laisvosios prekybos susitarimus, ir kad jos būtų deramai įgyvendinamos; primena, kad preky-bos susitarimais turėtų būti naudojamosi siekiant pagerinti patekimą į trečiųjų šalių viešųjų pirkimų rinkas, taip pat kad geresnis patekimas į trečiųjų šalių viešųjų pirkimų rinkas ir patobulintos šiuolaikiškų, veiksmingų ir skaidrių pirkimo procedūrų taisyklės, nepaprastai svarbios geresnei vertei už viešąsias lėšas užtikrinti, turėtų būti esminiai visų ES sudaromų prekybos susitarimų elementai, kartu visapusiškai atsižvelgiant į teisėtus viešosios politikos tikslus, įtvirtintus Sąjungos viešųjų pirkimų direktyvose; pabrėžia, kad, norėdami varžytis dėl viešųjų pirkimų sutarčių, trečiųjų šalių ekonominės veiklos vykdytojai turi laikytis Europos socialinių ir aplinko-sauginių kriterijų, nustatytų Direktyvose 2014/23/ES, 2014/24/ES ir 2014/25/ES, ir, atsižvelgdamas į tai, ragina taikyti ekonomiškai naudingiausio pasiūlymo kriterijų skiriančias sutartis; pažymi, kad pagal dvišalius ir subregioninius laisvosios prekybos susitarimus ne visuomet užtikrinamas visapusiškas patekimas į viešųjų pirkimų rinkas; prašo Komisijos derėtis dėl kuo didesnio patekimo į trečiųjų šalių viešųjų pirkimų rinkas;

50. pabrėžia, kad pagal bet kurią strategiją, kuria siekiama viešųjų pirkimų rinkų trečiojoje šalyje atsivėrimo, turi būti konkrečiai keliami klausimai dėl MVĮ kylančių kliūčių ir specifinių MVĮ poreikių, siekiant palengvinti jų patekimą į rinkas, nes skverbimosi į trečiųjų šalių viešųjų pirkimų rinkas požiūriu jų padėtis ypač nepalanki, be to, tuo pat metu turi būti derama atsižvelgiama į tai, kokią poveikį MVĮ daro naujų konkurentų iš trečiųjų šalių veikla; ragina Komisiją skatinti į prekybos susitarimus įtraukti MVĮ palankias viešųjų pirkimų procedūras (įskaitant tarpvalstybines iniciatyvas ir sutarčių skaidymą į dalis); akcentuoja skaitmeninio ir e. pirkimų naudojimo įgyvendinant visus viešųjų pirkimų procesus su trečiosiomis šalimis naudą, visų pirma MVĮ;

51. pažymi, kad svarbiausios besiformuojančios rinkos ekonomikos šalys – pvz., Brazilija, Kinija, Indija ir Rusija – dar nėra Sutar-ties dėl viešųjų pirkimų šalys, nors Kinija ir Rusija yra oficialiai pradėjusios prisijungimo prie jos procesą, ir prašo Komisijos skatinti ir remti trečiųjų šalių pastangas prisijungti prie šios sutarties, nes daugiašaliai ir įvairiašaliai susitarimai ilgainiui yra geriausias būdas vie-nodoms sąlygoms užtikrinti; pabrėžia, kad dvišaliai prekybos susitarimai, įskaitant plataus užmojo viešųjų pirkimų nuostatas, kurio-mis paisoma pamatinių Sutarties dėl viešųjų pirkimų principų, gali tapti atspirties tašku siekiant stiprinti daugiašalį bendradarbiavimą;

52. pabrėžia, kad Sutartis dėl viešųjų pirkimų svarbi ne tik *de jure* patekimui į viešųjų pirkimų rinkas trečiojoje šalyje užtikrinti, bet ir viešųjų pirkimų procedūrų skaidrumui bei nuspėjamumui stiprinti; ragina Komisiją skatinti kurti visuotinius ir suderintus skai-drių viešųjų pirkimų standartus, kaip svarbią kovos su korupcija priemonę; konkretizuodamas prašo Komisijos stengtis į prekybos susitarimus įtraukti nuostatas dėl bendrų viešųjų pirkimų taisyklių, kurias taikant būtų galima pranešti apie korupciją, supaprastinti procedūras ir užtikrinti didesnę konkurso dalyvių sąžiningumą bei skaidrumą;

Specializacija

53. palankiai vertina Komisijos rekomendacijas dėl specializacijos ir ragina valstybes nares prioritetą teikti nacionalinių planų parengimui; siūlo kiekviename plane diferencijuoti pirkimų tipus – visų pirma todėl, kad MVĮ galimybės dalyvauti viešuosiuose pas-laugų ir skaitmeninės infrastruktūros pirkimuose gali būti skatinamos kitaip negu galimybės dalyvauti stambių infrastruktūros sutarčių atveju;

54. ragina Komisiją pasiūlyti finansinei paramai būtinas lėšas iš Sąjungos fondų, siekiant paremti atitinkamus specializacijos veiksmus valstybėse narėse;

2018 m. spalio 4 d., ketvirtadienis

55. apgailestauja dėl žemo už viešuosius pirkimus atsakingų subjektų specializacijos lygio ir ragina valstybes nares tobulinti visų subjektų, dalyvaujančių visais viešųjų pirkimų proceso etapais, įgūdžius;

56. pabrėžia, kad, norint veiksmingai dirbti visais viešųjų pirkimų etapais, tiek perkantieji subjektai, tiek tiekėjai turi būti deramai apmokyti, taip pat kad dėmesys specializacijos požiūriu turi būti skiriamas veiklai visais viešojo administravimo lygmenimis ir kokybės kriterijams, įskaitant socialinius ir aplinkosauginius kriterijus; mano, kad geresnių rezultatų galima pasiekti tobulinant būdą, kaip valdžios institucijos svarsto, ką jos įsigys ir kaip jos tai darys; nedarant poveikio deryboms, apgailestauja, kad viešuosiuose pirkimuose neretai gali dominuoti labiau patyrusios įmonės, kurios dalyvauja viešojo pirkimo sutarties rengimo etapu, o dėl to jų galimybės laimėti sutartį yra didesnės;

57. prašo valstybių narių skatinti universitetus dar labiau plėtoti universitetinį Europos viešųjų pirkimų teisės kursą ir gerinti pirkimų specialistų, įskaitant dirbančiuosius MVĮ, mokymus ir karjeros valdymo galimybes – taip pat ir praeinančių IT priemonių vystymo bei diegimo srityje; pritaria tam, kad būtų sukurta bendra Europos reikiamų techninių ir kompiuterinių įgūdžių sistema;

o

o o

58. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai ir valstybių narių vyriausybėms bei parlamentams.
